

A lo largo del mes de Agosto hemos sufrido en Artà, una serie continuada de incendios viéndose afectadas enormes extensiones de pinar y monte bajo. Como resumen les ofrecemos el siguiente cuadro:

Incendio Punto Día y hora extensión en
Nº inicio cuarteradas:

1	Na Carro	7	13:00	457
2	Son Boiet	7	15:30	528
3	Coll d'Aubarca			
		17	14:30	28
4	Son Forté	17	18:00	563
5	Es Verger	18	16:00	211

Ascienden pues a 1787 cuarteradas afectadas, equivalentes a 1270 hectáreas, aproximadamente. Esta superficie se ha calculado sobre el mapa, por tanto, las cifras dadas se refieren a la base del monte o montes afectados. Sirva como ejemplo una pirámide a la que se le calcula únicamente la base y no las caras o faldas hasta su cúspide. Es, pues, muy superior la superficie realmente quemada, dándose el caso de que como por ejemplo en Es Recó, es la segunda vez en pocos años que la zona sufre un incendio, habiendo quedado completamente quemados los pinos jóvenes que en número considerable habían nacido o sobrevivido del anterior incendio..

(Más información en páginas anteriores)

SÓN PLATGES

NO FEMERS

Aquest estiu tots podem veure l'estat lamentable de les platges artanenques i dels seus entorns.

L'incivisme dels estiuejants que ja acampant, que ja només anant-hi a prendre els banys, queda plenament demostrat a les fotografies que incluïm.

Els fems que sense cap mirament es deixen aquí on es troben, produint endemés de la degradació i contaminació dels paisatges, donen una trista impressió de deixadesa i abandonó.

(segueix pág. 3)

OBERT A TOTHOM, LLIURE, NO SOTMÉS A NINGÚ I AMB L'ÚNIC FI D'ESSER I RESTAR AL SERVEI DEL POBLE

Això és l'esperit que volem per a Bellpuig i que ja apuntàvem al primer número d'aquesta Nova Etapa.

Havent sortit ja el tercer número d'aquesta Etapa, tasca que fa uns mesos empenyem un grup de persones, més o manco interessades en la renovació de la revista. Principalment volem donar a Bellpuig un caire més actual, potser més viu i si les forces no nos fallen, volem dur a terme el projecte de fer-lo quinzenal.

Quan acceptarem col·laborar per manejar les màquines per a fer la tirada de la revista, diguérem que sí, però en reserves, ja que no coneixíem res d'aquest quefer, ni tan sols haver-ne sentit parlar. Ara després de moltes hores dedicades a aprendre el funcionament de la màquina, que és bastant complicat, i d'haver tirat tres números de Bellpuig al carrer, nos dirigim als lectors convidant-los a què nos enviïn les suggerències i crítiques per així poder millorar la revista i fer-la més viva i més entretenguda.

Perquè volem que Bellpuig sigui l'expressió del poble artanenc, no d'un grup o d'una minoria sinó de tots.

Perquè volem superar-nos.

Perquè volem esser el portaveu de l'esser artanenc.

Perquè estam al servei del poble. Perquè som sobretot artanencs i lluitam per al nostre poble.

Perquè volem fer de Bellpuig la plataforma reivindicativa de les nostres paraules.

Per això vos convidam a fer feina amb nosaltres.

Voldríem ara, a aquesta Editorial analitzar una de les crítiques que fa tamps es fan cap a Bellpuig i que és actualment més insistent.

Es sobre l'escrit amb la nostra llengua: hi ha lectors que es queixen de no poder llegir molts dels articles de la revista que estan escrits en la nostra llengua. Ja hem dit abans que el Bellpuig està obert a tothom, per això hem demanat col·laboració a moltes persones que estan lligades d'alguna manera al poble, aquests amb la seva col·laboració desinteressada, que des d'aquí aprofitam per donar-los les gràcies, han elegit lliurament el vehicle d'expressió que han cregut convenient. Si la majoria d'escrits són en la nostra llengua, no deixa de ser més que una data significativa. Bellpuig no fa diferències lingüístiques, tant si és en mallorquí com si és en castellà són ben arribades les col·laboracions.

Ja no són figues d'aquest paner, quan es tracta de lectors que afirmen: "això no és mallorquí, sino català". Però per aclarir això no bastaria un Bellpuig sencer. Només direm que aquestes paraules surten de l'ignorància, del desconeixement total del que és la nostra llengua.

I és que nosaltres els mallorquins parlam un idioma que el parlen 7 milions més de persones. És que la llengua escrita no és igual que la llengua parlada, no. Els francesos tampoc no escriuen així com parlen, ni els anglesos, ni els andalusos, ni els madrilenys, ni ningú. Si a l'hora d'escriure, els artanencs escrivíem així com parlam, sense seguir una gramàtica comú, i els valencians, també, i els de Pollença, i els d'Eivissa, fariem del nostre idioma una gran quantitat de llengües distintes, i que així dividides seria molt fàcil per una d'aquestes llengües grosses, de més de 300 milions de parlants, engolir-nos i fer-nos creure que nosaltres no tenim un idioma, i que hem de parlar el que parla "tothom", perquè el parlen més de 300 milions de persones.

Hauríem de fer un esforç per entendre escrita la llengua que tots parlam, és un deure de tots lluitar per la llengua que sa nostra mare mos va ensenyar. Que també té una gramàtica com tots els idiomes, i per escriure-lo correctament s'han de seguir les regles gramaticals que dicten els nostres gramàtics. I si volem restablir la dignitat de la nostra llengua, la que des de què el Rei En Jaume va venir tenim, és necessari esforçar-nos i lluitar per la nostra llengua.

Consell de Redacció

BELLPUIG

REVISTA MENSUAL

Nº 2 -IV EPOCA

AGOSTO

Director: Rafael Umbert Sureda

Consejo de redacción:

Miquel Morey, Antoni Gili,

Jaume Mayol, Climent Obrador,

Guillem artigues, Serafí Guiscafré

Bartomeu Jaume, Gabriel Palou,

Miquel Carrió, Rafel Ginard,

Guillem Bisquerra. (administrador)

REDACCION Y ADMINSTRACION

SANT SALVADOR 2, telf. 562020. Artà

EDITA BELLPUIG

*legiu
bellpuig*

ELECTRODOMESTICOS

RADIO Y TELEVISION

COMERCIAL

SANSALONI

Bicicletas · Velomotores · Motos y Motores Riogo
Objeto regalo y Jugueteria

Calle Recta, 2 · Teléfono 56 22 93

ARTA (Mallorca)

ELECTRODOMESTICOS
OBJETO REGALO

SANEAMIENTO
CAJAFACCION

COMERCIAL CANTÓ

EXPOSICION Y VENTA:
Calle Méndez Núñez, 38
(Plaza de los Pinos)
Teléfono 56 32 38
CALA RATJADA

ALMACEN Y TALLER:
Calle Costa y Llobera, 25
Teléfono 56 20 58
ARTA

óleos de fred schlatter

Incluida en los actos programados con motivo de las fiestas de San Salvador, tuvo lugar el pasado día 2 de Agosto, en los salones de la "Caixa", la inauguración de una exposición de óleos del pintor suizo Sr. SCHLATTER, afincado desde hace algún tiempo en Cala Provensals (Capdepera).

La presentación del artista, por otra parte ya conocido en nuestra villa a raíz de una muestra realizada en los mismos locales, corrió a cargo del también pintor local Joan Mesquida el cual hizo una breve semblanza del Sr. SCHLATTER al que presentó al numeroso público asistente, como un profundo conocedor de nuestro paisaje, de nuestro pueblo, de nuestras gentes. ... a los que admira y ama.

En cuanto a la muestra en sí, cabe destacar sobre todo la alegría, colorido y luminosidad que sabiamente administrados presiden la gran mayoría de sus obras, dando al conjunto un cierto aire de viva quietud. Paisajes marinos de Cala Ratjada que reflejan una realidad mezclada con lo que se adivina deseo del artista de otros entornos, que quizás fue y hoy desparecido; callejuelas estrechas y torcidas, casas de "possession", rincones de nuestros pueblos que la sensibilidad del artista nos enseña alegres y vivaces....

La muestra en definitiva, constituye una plasmación del calor y color de Mallorca, realizada a través del saber hacer y sentir de este artista acostumbrado a otros paisajes, a otro clima tan distintos como son los de su tierra.

SÓN PLATGES, NO FEMERS

(ve de la portada)

Les solucions teòricament són fàcils:

* Prendre consciència tots els qui freqüentem aquestes zones de privilegi, de la necessitat de mantenir-les totalment netes i així estimular els altres, cridant-los la atenció si és necessari, de que fassin el mateix.

* Els fems no s'han de deixar, s'han de depositar a llocs apropiats (seria convenient que s'escampassin recipients per tot arreu) i a falta d'aquests llocs, de cap manera s'han d'escampar, en darrer extrem s'han de recollir i tornar-los se'n a casa.

D'aquesta manera conservariem adequadament aquestes platges que per altre banda són les úniques que tenim.

!!luiteu per conservar-les netes!.

noticiari

El 175 aniversari de l'Ermita d'Artà

Dia 29 de juliol proppassat esdevingué l'acompliment dels 175 anys ocorreguts des de la fundació de l'ermita de Betlem. Per tal motiu s'ha reimpressa, amb nova tirada, una antiga estampa del Sant Crist de l'Agonia, de tanta devoció pels artanencs.

NACIMIENTOS

Día 17 de julio.- Margarita Cladera González, de Juan y Benilde. C/ J. Serra, 11.

Día 21.- Pedro-Damián Bisbal Bonnin, de Antonio y Catalina Thomás. C/ Pedra Plana, 19.

Día 21.- Margarita-Inés Bisbal Bonnin, de Antonio y Catalina Thomás. C/ Pedra Plana, 19.

Día 21.- César-Amador Cano Vaquer, de Bonifacio y Catalina. C/Grec, 16.

Día 22.- Juan Gili Santandreu, de Juan y Magdalena. C/ Oasis, 19.

Día 22.- Jaime Gili Santandreu, de Juan y Magdalena. C/ Oasis, 19.

Día 27.- Ana-Belén González Ramírez, de José y Encarnación. C/ Pedra Plana, 24.

Día 25.- Claudia Dols Gelabert, de Enrique y Catalina. C/ Pedra Plana, 16.

Día 8 de agosto.- María-Magdalena Sansó Ferrer, de Miguel y Magdalena. C/ Mayor, 36.

DEFUNCIONES

Día 31 de julio.- Antonia María Torres Ginard. A) Pastera, viuda, de 82 años. C/ Barraques, 38.

Día 18 de agosto.- Juan Sureda Ferreriol, A) Peix, casado, de 39 años. C/Son Servera.

CATALINA TH. BONNIN
GRADUADO SOCIAL COLEGIADO

ASESORIA LABORAL
SEGURIDAD SOCIAL
SEGUROS EN GENERAL

C/. Quatre Cantons, 5 - Tel. 56 20 22
ARTÀ (Balears)

HIDRORADIESTESIA

Estudios radiestésicos de aguas subterráneas garantizando el caudal. Respeten las aguas subterráneas. No las contamine, su salud depende del agua potable. Estudios de localización de ondas y rayos nocivos. Los rayos nocivos son destructores de la salud pública, defiende su organismo de las nefastas radiaciones nocivas. Los rayos nocivos afectan directamente al desarrollo de la vida vegetal y animal.

PARA MAS INFORMACION DIRIJANSE POR ESCRITO A (HIDRORADIESTESIA)
D. Miguel Morey Lliteras. Calle Pontarró, 33. Tel. 26 21 17 - Artà (Mallorca)

LA BANDERA MALLORQUINA

El passat 10 d'agost aní a les festes del veí poble de Sant Llorenç. Aprofitant el temps arribí fins a Artà i allà vaig veure, astorat, que al balcó de l'Ajuntament onejaven dos oriflames: el de la Tabacalera i el de Catalunya.

Bé està que s'instal·li el de l'Estat, puix en formam part, bé està que figuri el dels Països Catalans, puix nostra cultura és catalana en gran part, i els catalans són germans nostros.

Ara bé, per molt que s'estimin els germans a la porta del domicili de cada un d'ells figurarà el nom del que allà habita, del propietari, no el del seu germà.

Per això és de tot punt incomprensible el fet de que no hagués la bandera de nostre poble, la senyera que des de l'any 1312 onejava a tots i cada un dels vaixells de la poderosíssima esquadra balcar, tres vegades més nombrosa que la de Catalunya; la bandera que el mallorquí Fr. Anselm Turmeda, també anomenat Abdalà, se'n duqué amb ell en el segle XIV cap el palau del govern de Tunis, a l'Àfrica, i que encara ara els tunessins empen com a distintiu de la seva selecció nacional de futbol: les barres vermelles i grogues amb la franja morada i el castell blanc.

Per aquesta bandera balcar l'any 1916 el compositor mestre torrandell escrigué un himne.

A Sóller fou declarada oficial en delirant festa patriòtica el maig de 1922; dies després una excursió de catalans anà aposta a rendir-li honors. El juliol de 1923 fou aclamada per l'Ajuntament i el poble de Vallde-mossa; dies després fou reconeguda oficialment pel d'Inca; setmanes més tard li arribà el reconeixement de l'Ajuntament de Felanitx; el desembre del 22 fou adoptada pel de Ciutat i el seguiren els de Capdepera, Deià, Fornalutx, etc, etc.

Quant a Artà s'ha dir que l'Ajuntament el 18 d'abril de 1923 acordà adquirir una bandera mallorquina per a fer-la voleiar al vent al balcó municipal els dies de festa.

L'acord consta al "Llevant" d'aquells dies i va esser transcrit, creim que pel qui ara és el batle, al "Bellpuig" de l'abril de 1973. "Així mateix al Bellpuig del setembre de 1976 es diu que un grup d'artanencs el 1972 la passà a l'Almudaina de Sant Salvador. Va esser per tant, Artà, la primera vila en restaurar-la després de la guerra del 36".

Mallorquins, artanencs !!, ja ho sabeu, podeu EXIGIR dels vostres ajuntaments que en virtut de ple municipal pengin als balcons la bandera mallorquina!.

JOSEP SEGURA I SALADO
arxiver municipal de Manacor.

BIBLIOGRAFIA: Setmanari "Sóller" dels dies primer de juliol, 26 d'agost i 2 de setembre de 1916. "Sóller" dels dies 13 i 20 de maig i 10 de juny de 1922. "Sóller" del 24 de setembre de 1921; 4 i 11 d'agost i primer de setembre de 1923. "La Veu d'Inca" del 15 de gener de 1916. I "Ca Nostra" del 18 d'agost i primer de setembre de 1923 i número de l'agost 1922 a gener 1923.

Als milers i milers d'arbres que moriren l'any passat, a l'incendi de Son Puça, i enguany al foc del Dia de Sant Salvadoret.

Trists arbres ajaçats
l'ombra ja n'heu perduda,
immòbils restau tombats,
dins la serra i la negrura.

Envorau el temps passat,
quan lluitàveu amb ventades,
quan espolsàveu ramades,
amb quina felicitat!

La muntanya ja no xerra,
la serra ha emmudit,
vostres rels no besen terra,
tot, tot ja sembla esmortit.

A on la ramor del vent?
A on la veu d'aquestes arbres?
Tot és pedra. Res se sent.
El foc se'n portà les ales.

Mon cor té forta esperança
de tornar-vos recobrar
i espera jorns de gaubança:
nova arbreda tornarà.

L'Ecologista Celat.

Nosaltres acabam amb aquesta

Comare,

Reconeixem, i proclamam als quatre vents, la vostra capacitat de cansar, de molestar, de mortificar. Sou un mestre. Vos reconeixem tot el que volgueu, però, si en sou capaç, deixau de dir mitjes veritats, de manipular les informacions, de dir mentides. Deis que teniu les idees de dona vella i xaruga, ¿perquè doncs, no vos dedicau a les tasques pròpies de les nostres venerades padrines i ens deixau anar, que són massa els anys que ens separen?

Sabíem que, tenint la responsabilitat de la direcció consistorial, n'hauríem d'aguantar moltes de barrumbades però vos heu superat la mesura de la previsió. Ara bé, si això vos satisfà, continuau que nosaltres ho aguantarem tot. Al cap i a la fi teniu tot el dret del món a dir el que trobau i en la forma que volgueu. Nosaltres nos ens hi oposarem, però digueu el que digueu no ens tornareu sentir perquè renunciem a parlar amb vós. De manera que si voleu continuar dirigint-vos al Grup Independent, feis-ho que nosaltres no notarem. Malgrat torneu usar aquestes expressions grosseres que tant vos agraden, aquest to tan violent en què ha degenerat la vostra ironia d'un temps, aquestes dislocacions, exageracions i aquestes mentides, nosaltres mutis. Ens basta que el lector sàpiga que el nostre silenci no significa acord amb el que digueu. Callarem per vergonya i per respecte a les normes de convivència que vós, al nostre parer, ja sou incapaç d'observar. Deixau, per altra part, que a les simpaties les mos guanyem nosaltres mateixos. No en canalitzeu més cap a nosaltres

que després tendríeu gambals de dir que les vos devem. I seria cert.

Comare: esborrona la frivolitat amb què vos aventurau a parlar d'assumptes molt seriosos, la lleugeresa a l'hora de dramatitzar banalitats, la manca d'ètica per mesclar respectabilíssimes persones en les vostres disputes personals, la barra amb què desinformau i mentiu. Escarrufa pensar que a l'edat en què tothom sol estar amarat de seny, vos teniu una llengua tan temerària i verinosa, tan deslligada de tota reflexió. Creim que als vostres anys ja hauríeu d'haver après que el cap no és per mufar.

Estam convençuts que és una altra la picor que vos cou i que la vos gratau amb aquests ruixats. Tampoc nosaltres no ens hi referirem perquè no voldríem que la polèmica degeneràs en una cosa ja greu. Bastaria que als vostre ressentiment hi afegíssim una mica d'agrura semblant a la que vessa per la vostra ploma i ja hi hauria el lamentable bollit que heu posat al foc. Creim que en tot moment és convenient que tothom sàpiga estar a l'altura de la responsabilitat que li pertoca. La nostra, en aquests moments, creim que ens obliga a haver-vos de contestar davant els lectors que vos solen llegir. Per això, deim:

Quan tengueu proves de la dependència del nostre Grup, les mostreu. Si no en teniu, mentireu cada vegada que insinueu que no decidim sobiraniament la nostra política. Reafirmem que no hi ha ningú, sigui persona o sigui partit, que s'interfereixi en les nostres decisions. Qui digui el contrari, ment.

No sabem si entenguéreu o no els nostres mitjans, però la tergiversació que en feis és intolerable. Quan parlàvem de pressuposts municipals ens referíem als passats i els comentàvem en base a les xifres oficials. No posàrem mai un límit als pressuposts futurs, ni tan sols en parlàrem en cap moment. Això únicament se li hagués pogut ocórrer a qui no en tengués la més mínima idea i, per donau la immodestia, aquest no era el nostre cas. En canvi creim demostrat que ara sí és el vostre. Amb aquesta manca de preparació, prometíem honestat i creiem que la nostra feina seria eficaç. En tot això encara som els mateixos i creim que els fets, que són la màxima autoritat, ens donen cobro contra les vostres invencions. El pressupost, efectivament, s'atraca als 40 milions exactament 37,5. El que hauríeu d'haver mirat és quines són les partides que hem augmentat nosaltres i amb quina finalitat i què han suposat per a la butxaca dels artanencs, però ja sabem que acostumau a prescindir del rigor i la serietat, a l'hora d'agafar paper i ploma. Les partides més importants que incideixen en l'augment del volum pressupostari són la financiació del servei de fums, inexistent abans a nivell de pressupost, i les obres del cementiri per a nous solars i nínxols. Les altres partides importants provenen de l'augment de la previsió de transferències del Ministeri d'Hisenda. Com veis, per una vegada més, els fets devaluen les vostres acusacions tan fàcilment com superficialment llançades.

segueix pág. 8

CASA NAVAL

BAR-RESTAURANTE

URBANIZACION BETLEM

COLONIA SAN PEDRO

(Nueva dirección)

Abierto todo el año.
Salón para banquetes y bodas.
Sauna y piscina climatizada.
Pistas de tenis.

Muebles BAUZÁ

DAMIAN BAUZA

Fábrica:
C/. Bajo Riera, 10 y 12

MANACOR (Mallorca)

Exposiciones:
C/. Gral. Franco, 26
Teléfono 55 03 50
C/. 18 de Julio, 13
Teléfono 55 05 23

INCENDIOS FORESTALES EN ARTÀ

Los incendios afectaron a los siguientes predios y fincas:

Los del día 7: Na Carro, Can Canals, Can Puceta, Sa Serra, Son Morey, Son Fortè, Son Boiet, Es Pont, Es Recó y Sa Duaia de Dalt.

Los del día 17: Son Puça, Son Fortè y Morell.

Los del día 18: Es Verger y Son Puça.

La repoblación que se realizó el pasado invierno en Son Puça, cuyo resultado es satisfactorio, no se ha visto afectada por ninguno de los incendios registrados.

Cabe hacer constar que en el incendio del día 18, y en el valle existente entre el Coll Pelegrí y Coll d'Albarca, hubo momentos de gravísimo peligro de vidas humanas de las personas que trabajaban en la extinción al recorrer el fuego una gran extensión en un brevísimo espacio de tiempo, la tripulación del Canadair comentó que este incendio era el más espantoso que habían visto jamás en Mallorca.

Ninguno de los incendios registrados tuvo su inicio en proximidades de algún camino o carretera de tránsito general, ni en sitios habitualmente transitados por excursionistas. El del día 18 se inició en el punto denominado Sa Barrereta, de acceso muy difícil.

En la extinción de los incendios colaboraron los retenes de ICONA con base en Alcudia, Santa Margarita, Manacor, Inca y Artà. Las brigadas de ICONA de Alcudia y Lloseta, con motobombas y autobombas.

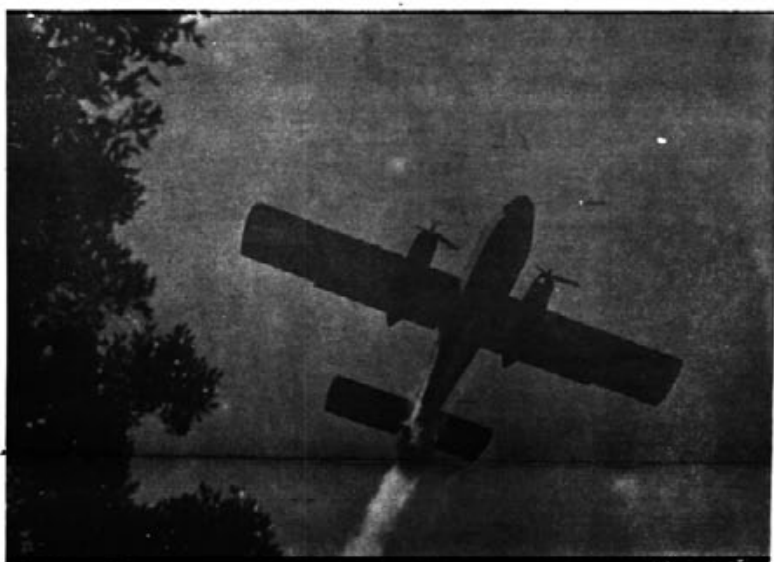
Además se contó, en diversas ocasiones con la ayuda de los aviones Canadair. Estos aviones parece ser, que en condiciones favorables, (buen estado de la mar, buena visibilidad y terreno adecuado) llevan a cabo una labor de extinción muy apreciable. Concretamente en el último in-

cendio registrado en Es Verger, cada 6 minutos el avión descargaba sobre el fuego unas 7 toneladas de agua, es decir, la misma cantidad que transporta el camión motobomba de ICONA con destino en Artà.

(Las fotografías del presente reportaje son obra de: J. Pastor, Biel Palou y Tomeu Jaume).

BASTA YA

Como cada año y coincidiendo casi con las mismas fechas, Artà, sus montes, se han visto nuevamente afectados por una oleada de incendios que han devastado completamente extensas zonas de pinar y monte bajo hasta el punto de quedarnos ya casi sin ningún pinar en toda la extensión de nuestro término, cosa que irremediablemente ocurrirá dentro de muy poco tiempo si no se hallan y se ponen en práctica soluciones urgentes.

Si en los próximos tres años se quemara una extensión igual a la afectada a lo largo de los tres últimos, Artà quedaría sin un solo pino, sin un solo bosque. Esta es la realidad.

Urge por tanto el buscar soluciones efectivas encaminadas a la prevención y extinción de estos incendios, cuyos perjuicios sufriremos irremediablemente. Es necesario reconocer que, hoy por hoy, los medios de que disponemos son totalmente insuficientes. Y la búsqueda y puesta en práctica de otros es el gran problema que se nos plantea.

Debemos ser realistas y reconocer que tanto los retenes y brigadas de ICONA, con su material contra incendios, los aviones, la Guardia Civil, los voluntarios que colaboran en la extinción de los incendios, en su prevención, a pesar de sus esfuerzos y su buena voluntad son incapaces de garantizar la mínima conservación de unos bosques. Ahí, en Artà tenemos la prueba palpable

de cuanto decimos. Y si estos hombres son incapaces, se debe, en gran parte a que en los incendios que han afectado últimamente nuestras montañas, se han dado unas circunstancias y unas causas excepcionales como son las de producirse incendios en varios puntos distintos en un breve espacio de tiempo. Para combatirlos es preciso, pues, unos medios y unos esfuerzos excepcionales para acabar con ellos.

Es preciso que, además de ICONA, intervengan otras fuerzas en su prevención. Hay que buscar y hallar culpables. Es necesaria una vigilancia y una investigación exhaustiva para acabar con los responsables de estos actos incalificables. No cabe ya el pensar, como se decía antes, que era el payés quien incendiaba el monte, para así obtener unos mejores pastos para su ganado. El payés hoy resulta ser el primer perjudicado. En los incendios de estos días se han quemado infinidad de almendros y enormes extensiones de pastos creando verdaderos problemas económicos entre los afectados.

No cabe tampoco pensar en accidentes, descuidos u otras causas fortuitas que propician el incendio. No, de ninguna manera. Estos son provocados. No es casualidad que en un solo día (como ocurriera el día 7 de agosto) se recibiera comunicación de cinco fuegos en distintas zonas. Ninguno de los incendios se originó junto a caminos o carreteras...

Hay alguien que se dedica a prender fuego. Alguien que, queremos pensar irresponsablemente, despreciando a toda una comunidad, propicia esta plaga que todos los veranos viene azotando nuestra geografía.

Es entonces con estos medios excepcionales con los que debe contarse ya desde ahora mismo para la prevención de incendios, sin descuidar, desde luego, sino potenciándolos en lo posible, los propios y habituales del todo punto necesarios e imprescindibles. Ahora bien, por mucho material y personal con que se cuente no se logrará el objetivo deseado mientras alguien, impunemente, se dedique a quemar el monte.

De poco sirve el limpiar extensas zonas de bosque o realizar cortafuegos cuando alguien, mientras se procede a la extinción de un incendio, lo prende en otro lugar.

Se viene diciendo y se oyen comentarios de que el personal de ICONA, por las causas que sean no es lo suficientemente efectivo, que no está plenamente capacitado, que desconoce el terreno en que se mueve. Se dice que los aviones no dan el resultado equivalente a su coste... Se dicen muchas cosas, producto del nerviosismo y de la incertidumbre o de la impotencia ante unos hechos que desgraciadamente se vienen repitiendo con extraña y terrible asiduidad.

Lo cierto es que el problema está aquí. Que no puede prolongarse por más tiempo el encontrarle una solución, porque ni de consuelo nos servirá el contar y disponer de personal capacitado, de material idóneo, de aviones, de gente dispuesta, cuando nuestros bosques no sean más que un recuerdo bajo un montón de ceniza.

Efectivament, els sous que reben de l'Ajuntament els paquen els artanencs. Exactament 480.000 ptas a l'any. Igualment paquen els del PSOE (138.000 ptas) i els d'UCD (222.000 ptas). En total, 840.000 anuals. Ni hem amagat res mai sobre això ni n'estem empagucats. Com un dels 5.636 artanencs empadronats, ens donau 85,16 ptas cada any. Això, a més d'exigir-nos la feina que, bé o mala ment, feim per al poble, vos dona la justificació per enflocar nos aquestes virulentes envestides vostres que, curiosament, reservau en exclusivitat per a nosaltres, no sabem si perquè les 24,48 pts. i les 39,38 pts. que donau al PSOE i a UCD, respectivament, no donen per tant o si és perquè considerau que som els únics que feim feina. Respectem les vostres opinions però sabem que molts altres artanencs han sabut entendre amb més serietat aquesta qüestió i no creim que siguin més llests que vós sinó que s'ho han plantejat amb uns termes més profunds i no tan superficials i clàssicament dretans amb els quals vos feis tanta xaranga que, per cert, si mirau bé el que vos costa haureu d'acceptar que és xaranga barata.

A la premsa de ciutat ha sortit l'explicació de la fàbrica de lleixiu del senyor Dalmau i si l'heu llegida sabreu que això de "cera del Corpus" és una altra invenció vostra. Amollau la pedra i si fer, fer. Manipuleu la veritat quan deis que s'ha feta amb un permisset de casa d'"apertors". Hi ha el testimoni dels veïnats i hi ha fotografies sèries, adquirides en temps del batle Pastor Vaquer, que demostren que la tal caseta estava feta abans que possasiu l'ull sobre aquella zona. Vos preo-

cupa el que diuen els "molts que tenen les obres aturades". Molts? al 31 de juliol, a Artà, només hi havia una sola obra aturada, la que es feia a una finqueta situada entre la gasolinera i aquesta fàbrica que vos cau tan emplomada.

Les places del subparc del servei contra-incendis no les proveeix l'Ajuntament, sinó que depenen d'ICONA. La persona que ocupà la vacant és, efectivament, de la nostra candidatura. Vos aferrau a aquest detall per deixar caure la idea temible i efectista de corrupció, una altra vegada per veure si fer. Vos convé cercar claus més sòlids, que aquest no vos aguanta. Aquesta persona havia fet instància per optar a la primera provisió de places i a la primera ocasió no l'obtingué, el parat que vos deis va ser informat d'això pel Batle i ens consta que va intentar obtenir-la. Excusau-nos de dir de quina manera digué que ho provaria. El nomenament, per acabar, no el feu l'Ajuntament, per tant no hi ha cap explicació a donar.

Senyora Comare, llegiu-ho bé: que nosaltres despotricam contra en Josep Melià és una mentida repugnant, així de clar. No teniu dret a dir aquesta falsedat. Potser nosaltres som dels més indicats per donar proves fresques de l'artanenuisme d'en Josep i mai no hem fet res d'això que vós, en una acció que no té nom, ens atribuïu. ¿Perquè l'heu de mesclar amb tot això? ¿vos agradaria interposar obstacles en amistats que es mantenen part damunt de les divergències ideològiques? ¿a qui creis que perjudicau més amb aquest acte de pirateria? ¿al Grup Independents? ¿A Josep Melià? ¿al poble?

Acabarem, senyora Comare: excep-

tuat la qüestió de les vostres particulars ires municipals, no pretenim tenir l'exclusivitat de res, absolutament de res. Pobles com el nostre no acostumen a donar més d'un exemplar com vós, autoerigit en salpasser de virtuts i defectes i en teoritzador d'amors de pàtria. Vos sou nostra llum primera, la que ha d'il·luminar i defensar el poble contra la nostra perversitat. De petits teníem el Capitan Irueno, ara a vós.

Com hem dit al principi, a partir d'ara el camí és tot per a vós tota soleta, perquè per aquí on vos anau, nosaltres no hi vendrem. No vos contestarem mai més.

Salut i diversió, Comare, que són quatre dies.

GRUP INDEPENDENTS.

MAESSU
PAPELERIA ESPECIALIZADA

Distribuidor de

Buffetti

MATERIAL RACIONAL DE OFICINA

Gómez Ulla, 25
Teléfono 56 23 53
ARTA

Instalaciones Eléctricas

Instalaciones Sanitarias

Eléctrica ARTA - LUX
Venta de Electrodomésticos en general

Avenida Costa y Liebera, 34
Teléfono 562304

ARTA (Mallorca)

MUEBLES DE COCINA
MARCOS Y PUERTAS

Francisco Nicolau Cabrer

Calle Gómez Ulla, 38 - Teléfono 56 20 51 - ARTA

Robos: Problema

Un dels problemes més greus que té plantejats qualsevol poble de gairabé tota l'illa és el dels robos. Des de fa uns quatre anys cada dia és més freqüent sentir al cafè o al treball: anit han robat a fulano, a sutano l'hi han entrat a la botiga ...

Així, a la lleugera, qualqu pot pensar que això és una conseqüència de la democràcia que comencem a viure, però si s'atura a pensar veurà que, precisament, els inicis d'aquesta democràcia coincidiren, per desgràcia, amb els d'una crisi econòmica comparable a la depressió de fins de la dècada dels trenta, que posteriorment desembocà en la gran tragèdia de la Segona Guerra Mundial.

Feta aquesta aclaració, que consideram necessària, i per centrar-nos en el tema d'aquest apunts, anem a analitzar les causes que produeixen aquests robos, tenguent en compte el marc social i el moment històric que ens ha tocat viure.

Causa principal com ja hem apuntat, pot ésser la crisi econòmica que pateix tot el món. Està completament demostrada la correl·lació existent entre crisi econòmica i delinqüència, per la manca de treball que aquesta produeix. Però, dins aquesta delinqüència, creim que s'ha de fer notar que, sobretot el nostre poble la més preocupant i extesa és la juvenil.

Es de tots sabuts la gran quantitat de diners que s'han de menester avui en dia i les ganes de "esser com els altres", argument que la joventut empra per poder obtenir aquest diners, procedents de les arques familiars. Però quan l'economia familiar no és lo suficientment sanejada com per permetre gastos extres i veient com cada vegada més es perden els valors humans i els morals (aquí si que n'hi ha de crisi); l'incivisme és el nostre pa de cada dia a on recorreix una minoria afortunadament reduidíssima d'aquests joves; a robar una botiga o una fàbrica o un surtidor de gasolina i dur-se'n els diners que hi hagui deixat el, cada dia, més escalivat propietari.

Una de les altres causes podria ésser la manca de vigilància nocturna suficient per cobrir tot el poble i durant tota la nit. Però pensem que això implica un augment considerable del cost de policia local.

Una altra causa seria la falta de sistemes d'alarma eficient (si exceptuam les entitats bancàries que és obligatòria i algunes joieries) en el comerços i indústries de la vila.

vade retro

Benvenguts
fills dels somnis,
fills de la negrura
i de la penombra,
foscor,
foscor,
obscura,
qui clama
per damunt
tot els morts
un caramull de morts trists,
a falta de què en la vida
hi haigui hagut
una lluita
una vasta lluita
sigui popular
o sigui individual
a costa de sofriment
inclús de la pròpia mort,
AIXÍ TENIM AQUEST CARAMULL
DE MORTS; DE MORTS TRISTS
que no són morts i no són res
són matèria buida a on no neix res
ni la més petita flor
Oh! voltros morts trists.
així pagau
sense flors
sense clavells que clamin Victòria.
TONI

Per acabar anomenar, només de passada que una millorança del sistema educatiu i una aplicació (o revisió si la que tenim ara no serveix) de la llei, faran possible que, en un futur proper, puguin erradicar aquest problema de la nostra comunitat. Que així sia.

Saneamiento y Calefacción - Carpintería Metálica

Tel.: Taller 562056
Particular 562560

SANIMETAL

EXPOSICIÓN
Y
VENTA

TALLER
Y
ALMACÉN

Costa y Llobera, s/n. ARTA (Mallorca) - C/. Abrevadero, 7

**Cristalería
Islaña**

ESPEJOS, VIDRIOS Y CRISTALES
ACRISTALAMIENTOS EN GENERAL

GRAL. GUDOL 4
TELÉFONO 15 06 33
MANACOR

SOCORRISMO

El día 28 de Junio p.p. y en la sede del Centro Cultural, se procedió a la entrega de Diplomas e insignias a los nuevos socorristas. El acto fue presidido por el secretario de Cruz Roja de Mar en Baleares, Sr. Tarrasa, el Delegado Local Sr. Sansó y alcalde de la Villa Sr. Llaneras.

Finalizado el acto, hubo una cena de compañerismo, pagada por los nuevos socorristas como gratitud hacia los monitores.

Así terminó el cursillo de socorrista en la Colonia, el cual fue impartido por un grupo de cualificados profesores. Gracias a lo amenas que resultaron las clases y a las claras explicaciones de los mencionados monitores, en los exámenes finales del cursillo, fueron aprobados todos los alumnos participantes (32 en total). Desde estas líneas damos nuestra más cordial enhorabuena, tanto a profesores, como a los alumnos, ya que si los primeros han demostrado sabiduría para enseñar, los segundos dieron muestras de inteligencia al aprobar los exámenes.

CENTRO CULTURAL

Se celebró un festival infantil como fin de curso, interviniendo sin excepción la totalidad de alumnos del Colegio Mixto.

Hubo parodias, bailes, imitaciones y se puso en escena el capítulo XLV de la obra de Don Quijote de La Mancha, titulada la Insula Barataria.

La actuación de los pequeños fue muy aplaudida.

EXPOSICIONES

Como se informó, a través de distintos medios, en el Centro Cultural

expuso sus obras el pintor artanense Juan Mesquida, en homenaje al finado Eduardo Francès Camps. Del éxito obtenido son pruebas bien notorias, el hecho de que antes de la clausura estaban vendidas la totalidad de sus obras. Nuestra enhorabuena.

.....

CRUZ ROJA DE MAR

Cruz roja del Mar, es un hecho consumado en la Colonia de San Pedro. Para la puesta en servicio de esta Institución tan humanitaria, contamos con varios apoyos decisivos, como son: El Magnífico Ayuntamiento de Artá, Cruz Roja Española y muy posiblemente con la colaboración de Obras de Puertos y Costas.

El día 23 de Junio, se desplazaron a Palma para gestionar tan importante asunto, el alcalde de Artá Dn. Jaime Morey, el Delegado de Cruz Roja Dn. Jaime Sansó, el Concejal Dn. Antonio Llaneras y el secretario local de Cruz Roja de Mar Dn. Gabriel Jordá.

Las previsiones a largo plazo son muy optimistas y digo a largo plazo, porque debido a lo avanzado de la época, no hay tiempo material para llevar a la práctica, todo el extenso proceso que lleva consigo la implantación de un puesto de socorro.

De momento puedo adelantar, que el servicio de Salvamento por mar está en marcha, que tenemos un bien surtido botiquín, una lancha dispuesta para cualquier emergencia y todo el grupo de socorristas dispuestos a colaborar.

Damos las gracias a quienes componen el Consistorio de Artá y que en la sesión de día 19 de junio p.p. aprobaron por unanimidad, el presu-

puesto presentado por el Delegado Local de Cruz Roja, para la adquisición de la mencionada lancha de salvamento con su correspondiente motor

JORDÁ

.....
★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

TIRO PICHON

Con un total de casi 70 escopetas, se celebró el pasado día 2 de agosto en el campo de tiro de Es Recó la segunda edición del Trofeo "Pere Pujol" organizado por la sociedad de cazadores de Artá, disputándose una escultura donada por el citado Sr. Pujol y una Televisión, entre otros trofeos, la mayoría de plata.

Cubrieron la tirada los tiradores Sres. Picón, Juan, Alzamora y Amer, clasificándose por este orden.

A destacar la perfecta organización y la gran tirada que realizó el junior Monserrate Santandreu que con 4/5 se impuso a la mayoría de vedettes locales. Animo, muchacho.

COLOMBOFILA

El deporte de la Colombófila, también tuvo su lugar en la pasada Olimpiada de Moscú. Entre la variedad de motivos deportivos a lo largo de quince días de trabajos incansables de una juventud en competición deportiva de gran trascendencia, cabe destacar la jornada inaugural por su magnífico colorido, especialmente el encendido de la llama olímpica, símbolo de la universalidad del deporte.

A este espectáculo tan emotivo sucedió el no menos entusiasta, protagonizado por las palomas mensajeras que custodiadas en cómodas jaulas y cerrando este maravilloso preludio inaugural olímpico del mundo entero, fueron soltadas, intrépidas y nerviosas, bajo el griterío ensordecedor de los miles de espectadores surcando veloces el espacio, para transmitir al mundo entero su mensaje de amor y de paz.

LE RECOMENDAMOS ATENCION al presente comunicado:

1 Semana en MADRID desde 4.000 Ptas.

1 Día en GALICIA desde 4.800 Ptas.
(Inclusive Rías Baixas y La Toja)

1 Semana en GALICIA desde 11.685 Ptas.

1 Semana en LONDRES desde 9.200 Ptas.

1 Semana en CANARIAS desde 14.900 Ptas.

Viajes de Novios, Individuales y colectivos. Estados Unidos, Cuba, México, y cualquier parte del Mundo. Billetes Marítimos, Aéreos, Ferrocarril y Autocar a cualquier destino. Desde su casa a la nuestra (que es también la suya) hay escasos segundos, utilizando el teléfono. Llame, por favor, a los números: 56 34 02 - 56 35 97, donde gustosamente le atenderemos.

VIAJES CARDOSA, S. A.

Leonor Servera, 35. CALA RATJADA

Como detalle (bonito detalle), fue el trofeo entregado a Juan Riera (Bayó) en su despedida como jugador local y por haber conseguido en sus tres años de permanencia en el Artá la friolera de 100 tantos (válidos) y el haber sido tres veces consecutivas máximo realizador de la Primera Preferente. ¿Bueno o malo? Vds. juzgarán... pero, desde estas líneas de Bellpuig nuestra más sincera felicitación a Bayó.

* Y llegamos a las fiestas de San Roque, y debido al mal sabor del pasado año, se contrató (En Capdepera) al Mallorca y al Manacor. Cual sería la sorpresa cuando el C.D. Artá vencía al C.D. Manacor, recién ascendido a Tercera.

Como se decía por allá, venció por penaltys, pero el buen juego hizo mella en aquel rectángulo, y lo demostró contra el Mallorca en la final del torneo. Los artanenses perdieron, pero sólo en el resultado final, ya que un simple equipo de Preferente mostró cara y juego a todo un Segunda B (que presentaba una alineación que fue titular la pasada campaña), Resultado final 3 a 0.

Tiempo de Fiestas, tiempo de atracciones, realmente así fue, una verdadera atracción al ver que no sólo perdió el Andratx frente al Artá, sino que hizo lo mismo frente al Escolar. Precisamente se comentaba al final de este encuentro que ya está bien que otros equipos se rian del pueblo, recordemos el año pasado al c.D. Ses salines, este año el Andratx, ¿qué pasará en el 81...?

De todas formas el C.D. Artá fue el gran vencedor del VIII Trofeo de San Salvador. Venció en taquillaje y en encuentros, todo un triunfo; igual que el pasado año.

Del encuentro final, Escolar y Artá, lo de siempre, el poco juego de nuestros vecinos, el cansancio festivo de los del pueblo, el entusiasmo del público para ver a las nuevas adquisiciones, la fuerza de Ferrer y el mal carácter de ciertos jugadores y seguidores del Escolar, total 2 a 0, goles de Ferrer y de Juanito, y Trofeo para los del pueblo.

Cosa curiosa por parte de un gran aficionado "Gaballí" al final del encuentro dijo textualmente: "el

Artá es mucho Artá", sin ningún tipo de coña, diremos que en este principio de temporada, uno de nuestros enemigos dijo algo de verdad.

Del tema de fichajes, poco podemos opinar. Pensamos que el nuevo entrenador más o menos tendrá ya claras sus ideas. Si la directiva se equivocó con un fichaje sobre cinco realizados, es buen promedio; eso sí, el negrito (Lobato) tendrá que dejar sus nervios en la caseta y aprovechar su movilidad en rendimiento para el equipo.

Palou, Amer, Acuña, Juanjo, Domenge, por el momento se cuenta con ellos, jugar saben, interés tienen, seguro que responderán. El resto, de sobra los conocemos, saben, ¿querán?

N
U
E
V
O
S
F
I
C
H
A
J
E
S

★ Con verdadero éxito se desarrollaron las carreras ciclistas en este ya eterno circuito artanense. Organización y participación, todo, repetimos, un verdadero éxito.

Como amenizador notamos a faltar a nuestro compañero Serafín, a pesar de que su sustituto demostró ser gran conocedor de la materia. Como guardianes de tan peligroso deporte, notamos a faltar a la fuerza pública y del orden. ¿Será que había fuego? Por suerte no se registró accidente alguno.

Resultados de las carreras:

Aficionados: 72 kms.

1º Crespí, 2º Pou, 3º Nico Jaume (juvenil), 4º Gelabert.

Cadetes: 33 kms.

1º Trobat, 2º Miralles, 3º Riera y 8º S. Massanet (C.C. Artanense).

Infantiles A:

1º Ramis, 2º Munar, 3º José Juan.

Infantiles B:

1º Mayol (C.C. Artanense), 2º Alcaraz 3º Monserrat.

Locales:

Alevines: 1º Toni Mayol, 2º Sansaloni.

Infantiles: 1º Femenias, 2º Monserrat, 3º Sebastián "sol".

Féminas: 8 kms.

1º Rigo, 2º Gornals, 3º Sastre.

La artanense Morey en último lugar; pero, eso sí, participó. No todos pueden ganar y el perder con ánimo es una victoria más, aunque solo sea moral.

★ Primas.- Más o menos se repartieron unas 50.000 ptas. ¿Alguien dudará de la afición? Como mejor corredor se citó a Nico Jaume, por su gran lucha en solitario frente a todo un equipo.

Nos han comentado que el C.C. Artanense solo ayuda a "los Choroy"; puestos en comunicación con un representante del Club, nos ha dicho sinceramente que están para todo artanense que quiera participar, y lo que ellos quieren es cantidad para poder lograr esa pequeña calidad que necesita el pueblo. Por ello, y como ayuda han fichado al que fue campeón del mundo Miguel Mas, que desde ahora será monitor del C.C. Artanense.

★ Carreras magníficamente organizadas por este municipio, con la colaboración de Danús y Suñer, muchos espectadores pasaron por taquilla; pero ¿cuántos por 30 duros se saltaron la barrera?, de esta forma, queridos lectores, llevamos el deporte a un seguro fracaso.

Como mejor conductor se señaló a G. Mas y como mejor caballo a la yegua propiedad de Suñer: Unita.

Resultados de las carreras:

1ª carrera: potros locales, ganador Toni Picó.

2ª carrera Handicap: 1º Boca Ratón, 2º Avelandina.

3ª carrera Handicap: 1º Adriana, 2º Vecero.

4ª carrera Handicap: 1º Unisol, 2º Roquepina.

5ª carrera, match al galope, 1º Vincennes, 2º Zeus.

6ª carrera Handicap: 1º Z. Ninona, 2º Tabú.

7ª carrera Handicap: 1º Konotop, 2º Renaldo B.

8ª carrera gran match: 1º Team Royal 2º Talisman.

9ª carrera (1ª categoría): 1º Diaforus, 2º Unita.

10ª carrera ponny: 1º Wamba, 2º Gaviota.

11ª carrera al galope: 1º Rumbo, 2º Vincennes.

